

ສາມາດອອກຂ່າວໄດ້ທັນທີ

ການພັດທະນາແມ່ນໍ້າຂອງມີຄວາມຄືບໜ້າ ແຕ່ ຫລາຍບັນຫາຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ: ຫົວໜ້າກອງເລຂາ ຄມສ ຖະແຫລງໃນບົດປາໄສປະຈຳປີ

ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ, ວັນທີ 3 ເມສາ 2023 – ໃນການກ່າວປາໄສກ່ຽວກັບສະຖານະພາບຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ ຄັ້ງທີສອງ ໃນວັນນີ້ ຜູ້ບໍລິຫານສູງສຸດຂອງ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ ໄດ້ຖະແຫລງວ່າ: ເຖິງວ່າຈະມີຈະມີຄວາມຄືບໜ້າຢ່າງເຊັດເຈນໃນ ການປົກປັກຮັກສາ ແມ່ນໍ້າຂອງ ເຊິ່ງເປັນ ແມ່ນໍ້າໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ໃນອາຊີຕະເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແມ່ນໍ້າຂອງສາຍນີ້ກໍາຕົກຢູ່ໃນສະຖານະການທີ່ “ໜ້າກັງວົນໃຈ” ໃນ 5 ຂົງເຂດສຳຄັນຄື: ຮູບແບບການໄຫຼຂອງນໍ້າ, ຕະກອນແຮ່ທາດ, ການລ່ວງລ້າງຂອງນໍ້າເຄັມ, ມົນລະພິດຈາກປັດສະຕິກ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມແລະໄພແລ້ງ ທີ່ເປັນຜົນມາຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ.

ເປັນເວລາໜຶ່ງປີເຕັມພໍດີ ທີ່ທ່ານ ດຣ. ອານຸລັກ ກິດຕິຄຸນ, ຫົວໜ້າກອງເລຂາ ຄມສ [ໄດ້ແຈ້ງເຕືອນ](#) ກ່ຽວກັບວ່າ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼຫຼຸດຕໍ່າລົງ ເປັນເວລາສີ່ປີຕໍ່ເນື່ອງກັນ ເຊິ່ງມັນໄດ້ສ້າງ “ບັນຫາທ້າທາຍ ທີ່ບໍ່ເຄີຍເກີດຂຶ້ນມາກ່ອນ” ໃຫ້ແກ່ ແມ່ນໍ້າແຫ່ງນີ້, ການປະມົງທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຢູ່ແລ້ວ ແລະ ບັນດາຄອບຄົວກະສິກອນ ທີ່ເພິ່ງພາອາໄສແມ່ນໍ້າແຫ່ງນີ້. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ ປະລິມານນໍ້າຝົນທີ່ຕົກຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ການປ່ອຍນໍ້າທີ່ກັບເກັບໄວ້ ຢູ່ເຂດແມ່ນໍ້າຕອນເທິງນັ້ນ ໄດ້ຜ່ອນໜັກໃຫ້ເປັນເປົາ ໃນເວລາສິ້ນໆໃດໜຶ່ງ. ແນ່ນອນຫລາຍບັນຫາຍັງຄົງບໍ່ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ.

“ຂ້າພະເຈົ້າມີຂ່າວດີບໍ່ ໃນປີນີ້? ຄຳຕອບກໍຄື ມີແລະບໍ່” ກ່າວໂດຍທ່ານ ອານຸລັກ ຕໍ່ໜ້າບັນດາຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ນັກການທູດ ແລະ ບັນດານັກຮຽນມະຫາວິທະຍາໄລ ໃນປະເທດແມ່ນໍ້າຂອງ ຫຼາຍຮ້ອຍຄົນ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນ ກອງປະຊຸມສຸດຍອດຄັ້ງທີ 4 ຂອງ ຄມສ ແລະ ກອງປະຊຸມສຳມະນາສາກົນ. “ໃນປີ 2022, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນລົງກໍ່ຈິງ ແລະ ພວກເຮົາມີປະລິມານນໍ້າຝົນຫຼາຍຂຶ້ນ ກໍ່ຕາມ ແຕ່ວ່າ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍ່ຍັງຄົງ ປະສົບກັບ ບັນຫາທ້າທາຍຫຼາຍດ້ານ ທີ່ກົດດັນໜັກໜ່ວງ.”

ທ່ານ ອານຸລັກ ສືບຕໍ່ໃຫ້ຄຳໝັ້ນ ທີ່ຈະ “ບອກເລົ່າເລື່ອງລາວຕາມທີ່ມັນເປັນ: ສິ່ງທີ່ກຳລັງເກີດຂຶ້ນໃນແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ໄດ້ເຮັດຫຍັງແດ່ກ່ຽວກັບມັນ.” ເນື່ອງຈາກວ່າ ຄມສ ທີ່ເປັນອົງການລະຫວ່າງລັດຖະບານນັ້ນ ເປັນຜູ້ນຳພາດຳເນີນກອງປະຊຸມ ເພື່ອການສືບທອນກ່ຽວກັບນໍ້າ ໂດຍຕາງໜ້າໃຫ້ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ກໍ່ຄືປະເທດກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ, ປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ, ທ່ານ ອານຸລັກ ໄດ້ຮຽກຮ້ອງເຖິງບັນດາຜູ້ຊົມວ່າ: “ພວກເຮົາບໍ່ສາມາດ ເຮັດໄດ້ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ. ຄວາມຫວັງຂອງພວກເຮົາ ກໍ່ຄືການຊັກຊວນ ພາກສ່ວນປະຕິບັດງານທັງໝົດ ພາຍໃນພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມສົນໃຈຂອງບັນດາທ່ານ ເພື່ອເສີມສ້າງ ຄວາມພະຍາຍາມຂອງພວກເຮົາ, ຕື່ມເຕັມຊ່ອງວ່າງຂອງພວກເຮົາ ແລະ/ຫຼື ເຮັດໃນສິ່ງທີ່ພວກເຮົາບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້”.

ໂດຍເລີ່ມຈາກ “ຂ່າວທີ່ໜ້າກັງວົນໃຈ” ເປັນລຳດັບທຳອິດ, ທ່ານ ອານຸລັກ ໄດ້ອະທິບາຍເຖິງ ທ່າວຮຸ່ງທີ່ໜ້າກັງວົນໃຈ ແຕ່ລະອັນ ໃນຈຳນວນ 5 ຢ່າງ.

ທຳອິດ ກໍ່ແມ່ນ ຮູບແບບການໄຫຼຂອງນໍ້າ. ໂດຍອີງຕາມ ການຕິດຕາມຂອງ ຄມສ ນັ້ນ, ທິດສະວັດຜ່ານມານັ້ນ ໄດ້ພົບເຫັນ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼ ໃນລະດູແລ້ງ ສູງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ແຕ່ວ່າ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼ ຫຼຸດລົງຕໍ່າກວ່າ ໃນລະດູນໍ້າຖ້ວມ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວມານີ້ ແມ່ນເຫັນພື້ນເດັ່ນທີ່ສຸດ ຢູ່ທີ່ ບຶງໂຕນເລຊັບ ເຊິ່ງເປັນບຶງທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຫຼາຍທີ່ສຸດ ໃນ

ພາກພື້ນນີ້ ໂດຍຖືກເອີ້ນວ່າເປັນ “ຫົວໃຈຂອງແມ່ນໍ້າຂອງທີ່ກຳລັງເຕັ້ນຢູ່.” ແຕ່ວ່າ ໃນເດືອນທັນວາຜ່ານມານີ້, ປະລິມານນໍ້າໄຫຼອອກຈາກບຶງແຫ່ງນີ້ ເຂົ້າສູ່ແມ່ນໍ້າຂອງ ມີພຽງແຕ່ເຄິ່ງໜຶ່ງ ຂອງລະດັບນໍ້າໃນປີ 1995. “ຂ້າພະເຈົ້າ ຂໍຍ້າອີກຄັ້ງໜຶ່ງວ່າ: ມີພຽງແຕ່ເຄິ່ງດຽວເທົ່ານັ້ນ,” ກ່າວໂດຍທ່ານ ອານຸລັກ.

ສໍາລັບປະລິມານຕະກອນນັ້ນ, ການກັກເກັບຕະກອນ ແລະ ການດູດແຮ່ຊາຍ ໃນເຂດແມ່ນໍ້າຕອນເທິງນັ້ນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ປະລິມານຕະກອນ ຫຼຸດລົງຫຼາຍ ໃນບາງສ່ວນບາງຕອນ ລະຫວ່າງ 60% ເຖິງ 90%. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ ສາມາດກະທົບກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງ ເຂດນໍ້າຖ້ວມເຖິງ ແລະ ຄວາມໜັ້ນທ່ຽງຂອງຕາຝັ່ງນໍ້າ. ທ່ານ ອານຸລັກ ໄດ້ເວົ້າວ່າ: “ແມ່ນໍ້າຂອງບໍ່ສາມາດ ສືບຕໍ່ສູນເສຍຕະກອນ ໄດ້ອີກແລ້ວ, ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ມັນຈະບໍ່ເປັນ ແມ່ນໍ້າຂອງ ອີກຕໍ່ໄປແລ້ວ.”

ນໍ້າເຄັມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນ ກໍ່ເປັນອີກບັນຫາກ້ຽວໃຈອີກອັນໜຶ່ງ ເຊິ່ງວ່າ ຫຼາຍສ່ວນຂອງ ເຂດສາມລ່ຽມປາກແມ່ນໍ້າຂອງນັ້ນ ສູງກວ່າລະດັບໜ້ານໍ້າທະເລ ພຽງແຕ່ 2 ແມັດເທົ່ານັ້ນ. ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງນໍ້າເຄັມ ທີ່ຫຼາຍກວ່າ 1 ກຣາມ/ລິດ ກໍ່ມີຜົນສະທ້ອນກັບ ນໍ້າຊືນລະປະທານແລ້ວ. ແຕ່ວ່າໃນປະຈຸບັນນີ້ ຄມສ ວັດແທກຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ໄດ້ສື່ເທົ່າຂອງຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນທີ່ໄດ້ກ່າວມານັ້ນ ເຊິ່ງຢູ່ທີ່ 4 ກຣາມ/ລິດ ໃນພື້ນທີ່ຫຼາຍກວ່າ 138 ກິໂລຕາແມັດ ໃນແຕ່ລະປີ. ທ່ານ ອານຸລັກ ໄດ້ເວົ້າວ່າ ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ ສາມາດສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ທຳນຽມ ເຊິ່ງຈະ “ມີຜົນສະທ້ອນກັບ ຄວາມໜັ້ນຄືງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການສົ່ງອອກ.”

ປະເດັນທີສີ່ ກໍ່ແມ່ນ ມົນລະພິດຈາກປັດສະຕິກ. ຄາດຄະເນວ່າ ແມ່ນໍ້າຂອງ ບ່ອຍຂີ້ເຫຍື້ອປັດສະຕິກ ລົງສູ່ມະຫາສະມຸດເປັນອັນດັບທີສີ່ຂອງໂລກ ເຊິ່ງມີປະລິມານຢູ່ລະຫວ່າງ 17,4 ເຖິງ 101 ໂຕນຕໍ່ປີ. “ຂີ້ເຫຍື້ອດັ່ງກ່າວມານັ້ນ ມັນເທົ່າກັນກັບ ຂະໜາດຂອງປາວານໂຕໃຫຍ່ ທີ່ຖິ້ມລົງສູ່ມະຫາສະມຸດ ໃນແຕ່ລະວັນ,” ກ່າວໂດຍທ່ານ ອານຸລັກ. ສິ່ງທີ່ຮ້າຍແຮງໄປກວ່ານັ້ນ ກໍ່ແມ່ນບັນດາປັດສະຕິກຈຸລະພາກ ທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍ ຈົນເບິ່ງບໍ່ເຫັນ. ປາ ສາມາດກິນພວກມັນເຂົ້າໄປ ເຊິ່ງສາມາດປົນເປື້ອນມາກັບ ຕ່ອງໂສ້ອາຫານຂອງມະນຸດ.

ປະເດັນທີຫ້າ ກໍ່ຄືວ່າ ການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ ໄດ້ຊ້ຳຕື່ມ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຄືແນວໃດ. ເຖິງແມ່ນວ່າຈໍານວນ “ວັນຝົນຕົກໜັກ” ໄດ້ຫຼຸດລົງ ໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ກໍ່ຕາມ ແຕ່ວ່າ ໃນເວລາທີ່ຝົນຕົກນັ້ນ ມັນຕົກແຮງຫຼາຍ: ໃນລະດູຝົນຂອງປີ 2018 ແລະ 2000 ນັ້ນ, “ຈໍານວນປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເດືອດຮ້ອນຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມນັ້ນ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍເຖິງ 12 ລ້ານຄົນ.” ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນ, ຄວາມຖີ່ຂອງໄພແຫ້ງແລ້ງ ກໍ່ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນໄລຍະ 10 ປີຜ່ານມາ ນັບແຕ່ປີ 2010 ເຖິງປີ 2020 ເມື່ອທຽບກັບ ທົດສະວັດຜ່ານມາ.

ໃນດ້ານທີ່ດີນັ້ນ, ຄຸນນະພາບນໍ້າ ຕາມລໍາແມ່ນໍ້າຂອງ ຍັງຄົງຢູ່ໃນລະດັບ “ດີ” ຫຼື “ດີເລີດ” ໃນສະຖານທີ່ສ່ວນຫຼາຍ. ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ມາດຕະຖານການດໍາລົງຊີວິດ ໄດ້ເພີ່ມດີຂຶ້ນ ໃນທົ່ວທັງພາກພື້ນນີ້ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໃນໄລຍະກ່ອນເກີດການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ. ທ່ານ ອານຸລັກ ຍັງໄດ້ກ່າວເຖິງ ການປະຕິບັດງານຫຼາຍຢ່າງ ທີ່ ຄມສ ໄດ້ປະຕິບັດ ໃນປີ 2022 ເຊິ່ງຈະໄດ້ຈັດພິມເຜີຍແຜ່ ຢ່າງລະອຽດ ໃນອີກບໍ່ດົນນີ້ ໃນບົດລາຍງານປະຈໍາປີ ສໍາລັບປີນັ້ນ. ຕົວຢ່າງ: ເອກະສານຄໍາແນະນໍາສະບັບໃໝ່ ສໍາລັບ ການອອກແບບເຂື່ອນພະລັງງານທາງນໍ້າ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂ້າມຊາຍແດນ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປາ; ລະບຽບການເດີນເຮືອສະບັບໃໝ່ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ຄວາມປອດໄພໃນແມ່ນໍ້າ ໃຫ້ໄດ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ; ເຄື່ອງມືນະວັດຕະກໍາໃໝ່ໆ ເພື່ອພະຍາກອນ ໄພນໍ້າຖ້ວມແລະໄພແຫ້ງແລ້ງ ໃຫ້ໄດ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ; ສະຖານນິຕິຕາມໃໝ່ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ທາງເໜືອຂອງອ່າງແມ່ນໍ້າແຫ່ງນີ້ ເພື່ອກວດຫາ ການປ່ຽນແປງຂອງນໍ້າ ໄດ້ຢ່າງໄວວາ ແລະ ການເປີດຕົວ ການສຶກສາຮ່ວມກັນກັບ ອົງການເພື່ອການຮ່ວມມື ແມ່ນໍ້າລ້ານຊາຍ-ແມ່ນໍ້າຂອງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນ ກ່ຽວກັບ ຮູບແບບການໄຫຼຂອງນໍ້າ ທີ່ກໍາ

ລັງປຽນແປງໄປ ໃນຕອນລຸ່ມ ເຖິງຕອນເທິງຂອງແມ່ນ້ຳ ເຊິ່ງນັ້ນເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ ສຳລັບການຮ່ວມມືຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຫຼາຍຂຶ້ນ. ທ່ານ ອານຸລັກ ໄດ້ກ່າວວ່າ ສິ່ງດັ່ງກ່າວມານີ້ ຄວນອີງຕາມວິທະຍາສາດ, ບໍ່ແມ່ນອີງຕາມ ຄວາມຮູ້ສຶກ.

ຫົວໜ້າກອງເລຂາ ຄມສ ໄດ້ສະຫຼຸບບົດປາໄສຂອງທ່ານດ້ວຍ ການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ປະຕິບັດງານ ຢ່າງຮີບດ່ວນ. ໃນ ປີຜ່ານມານັ້ນ ທ່ານໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ “ຕົນຂອງພວກເຮົາ ຢຽບຢູ່ເທິງໄຟແລ້ວ” ແລະ ໃນວັນນີ້ ທ່ານໄດ້ເວົ້າວ່າ “ພວກເຮົາບໍ່ ຄວນເພີ່ມເຊື້ອເພີງໃຫ້ໄຟນັ້ນ. ພວກເຮົາຮຽກຮ້ອງເຖິງ ບັນດາປະເທດແຄມຝັ່ງນ້ຳ, ບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານ ແລະ ພວກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ໃຫ້ດຳເນີນວຽກງານ. ແຕ່ວ່າ ວິທີທາງທີ່ພວກເຮົາເລືອກປະຕິບັດງານ ແລະ ວິທີທາງທີ່ໜູ່ເພື່ອນຂອງພວກ ເຮົາ ພາຍໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ ແລະ ນອກຂົງເຂດພາກພື້ນ ເລືອກເພື່ອດຳເນີນງານນັ້ນ ຈະກຳນົດ ຊາຕາກຳຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ຊາຕາກຳຂອງພວກເຮົາທຸກຄົນ.”

ຂໍ້ມູນສຳລັບບັນນາທິການຂ່າວ:

ຄມສ ແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງ ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 1995 ເພື່ອສົ່ງເສີມ ການສົນທະນາ ແລະ ການຮ່ວມມື ໃນລະດັບພາກພື້ນ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ. ໂດຍອີງຕາມ ສັນຍາແມ່ນ້ຳຂອງ ລະຫວ່າງ ປະເທດກຳປູເຈຍ, ປະເທດ ລາວ, ປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ, ຄມສ ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນກົນໄກລະດັບພາກພື້ນ ເພື່ອການຮ່ວມມື ກ່ຽວກັບນ້ຳ ແລະ ທັງເປັນສູນກາງຄວາມຮູ້ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການພັດທະນາຢ່າງຍືນຍົງ ໃນ ພາກພື້ນນີ້.

- ຈົບ -

ຖ້າຕ້ອງການຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມ, ກະລຸນາຕິດຕໍ່:

ທ່ານ ໂສພຽກ ແມ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ
ຮັກສາການ ພະນັກງານປະຊາສຳພັນ, ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ

ອີເມວ: sopheak@mrcmekong.org

ມືຖື: +856 20 7777 9168

###